

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

<p>Előfizetési árak: Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona. Negyedévre . 2 korona. 50 fill. — Egyes példány ára 20 fillér. —</p>	<p>Felelős szerkesztő: Főmunkatárs: Bárvárh Gyula. Békefi Sándor.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Igmándy-utca 60 sz. Kéziratot vissza nem adunk.</p>
<p>Reflexiók.</p> <p>A „Délsomogy“ ma megjelent száma e lap történetének első kötetét zárja be. Fordulópontot ért ez a komoly törekvésekkel indított actió, a melylyel Szigetvár és környékének szellemi téren való fellendítését akartuk lehetővé lenni.</p> <p>Áljunk itt meg egy röpke percre. Vessünk egy futólagos pillantást a már megtett utra. Nézzük, vajjon messzi van-e meg a cél, a mit magunknak kitűztünk. Együtt működik e már minden arra illetékes tényező, hogy a társadalmi harmoniát és ezzel a szellemi élet egy tökéletes és erős posztóját teremthessük meg.</p> <p>Sajnálattal kell konstatálnunk azt a megdöbbentő tényt, hogy ebben a tekintetben egy lépéssel sem haladtunk előbbre. — Az intrikusok és a zavarosban halászni akarók utálatos komédiája megtermette a gyümölcsöket. Az erők szét vannak forgácsolva.</p>	<p>Magasztos ideák szárnyaszegetlen fe-küsznek a helyi társadalom porond-jain. Megölték az ambíciókat. És a mig más vidéken a testvéri szeretet jegyében ülik a korszellem diadalának ünnepét: addig mi csak a régi romokon könnyezhetjük a pusztulást.</p> <p>A legszentebb idealismus hevített bennünket akkor, a midőn a „Dél-somogy“ megindítását elhatároztuk. — Fel akartuk ébreszteni közönyétől a mi szűkebb pátriánknek, Szigetvár-nak lakóseit. Minden cselekvésre képes erőt tömöríteni akartunk az alá, a lobogó alá, a melyre a város haladásának, a kulturális és materiális fejlődés biztosításának jelszavai vannak felírva.</p> <p>Becsületes törekvéseinket nem segítették át a kezdet nehézségein. Bizonyos körök jókat mosolyogtak a „naiv« skriblereken, azután meg gúnyolódással igyekeztek a vállalkozásunk komolyságát lerontani. Hogy ezt elér-</p>	<p>nők nem sikerült, azt a magunk szívósságának törhetetlen energiáknak, meg a körünk sereglő kiseded tábor pártfogásának és buzdításának köszönhetjük.</p> <p>Nem szemrehányás, de okolás szempontjából soroltuk fel ezt most, a mikor egy esztendő válutján egy kérdés és jövőbe lépünk át. — Lelkünkben friss bizalommal fogunk hozzá a megkezdett munkához. Talán eredményesebb lesz a működésünk.</p> <p>Á mai nappal új előfizetés nyílik a „Délsomogy“-ra. Kérjük mindazokat, a kik velünk egy nézetet valának, lépjenek e lap támogatóinak sorába.</p> <p>A mi zászlónkra a haladás van felírva. Programm helyett csak kérelmet terjesztünk elő.</p> <p><u>Legyen már egyszer vége annak az áldatlan hercze-hurczának, a mely e város polgárainak nyugalma feldulta. Szüneteljen a viszály. A kristálytisza</u></p>
<p>Népdal.</p> <p>Beüzentem a körösi birónak, Fogadjon fel a pusztára csikósnak; Nem bánom én, ha nem is lesz sok bérem: Szegény vagyok, künn a pusztán kevéssel is beérem.</p> <p>Ha kiadja komenciós levelem, Nagy betűkkel abba az is ben legyen, Ha estére hajlik a nap sugara: Átjárhatok szeretőmhöz a szomszédos tanyára. Kováts Béla.</p> <p>A bojtár tündére.* — Irta: Lantos (Leiternann) József. —</p> <p>Az uradalmi kastély verandáján egy szép fiatal leány ül s merengve nézi az előtte elterülő gyönyörű panorámát, azt a végtelen síkságot, melynek hullámzó zöld</p>	<p>tengeréből csak itt-ott emelkedik ki egy-egy fehér templomtorny, messze tündökölve a napfény ragyogó világításában.</p> <p>Körös-körül csendes minden, csak a távolból hangzik egy pásztor furulyájának mélabús hangja, melyre időközönként mint visszhang felelget a park lombjai közül a fülemüle csattogása, vagy a szerelmes gerlice hízegő bűgása.</p> <p>A leányka keblét valami kimondhatatlan csodás vágy tölti be és úgy érzi, hogy szűk neki a kastély tágas parkja, ellenállhatatlan erő vonja ki a szabad természet ölébe. Öntudatlanul megy a tilinkó hangja után, keresztül-kasul a vadvirággal himzett, gyöngyharmatos mezőkön, mig végre eljutott egy nagy szomorú nyírfához, melynek árnyékában megpillantotta a furulyázó juhász-legényt.</p> <p>Szép halványarcú ifju volt, egyszerű durva vászonzuhában, vállán esőmosta, tulipános szűrrel. Bokrétás pörge kalapja alól göndör fekete kaja gyűrűben hullott magas homlokára, melyen ot. derengett a dall géniuszának ihlete.</p>	<p>A leány elbűvölve a dal varázsától, szóltanul nézte a legényt s midőn elhangzott a furulyaszó, megkérdezte tőle, hogy hol tanulta ezt a szép dalt.</p> <p>A bojtár ijedten rezzent össze a megszólításra és észrevehető csodálkozással nézett fel az előtte álló szép leányra, a ki látva a legény ijedelmét, hangos kacajra fakadt.</p> <p>— Miért fél tőlem, hisz nem vagyok én boszorkány?</p> <p>— Megkövetem a kisasszonyt, de olyan hirtelen termett előttem, hogy azt gondoltam, tündérleány incselkedik velem.</p> <p>Erre a kisasszony újra elkezdett kacagni. Tetszett neki ez az eredeti gondolat.</p> <p>— Hát mondja csak izé . . . Hogy is hívják magát?</p> <p>— Sudár Laci a becsületes nevem.</p> <p>— Nagyon szép név. Én meg az uraság Ilonkája vagyok.</p> <p>— Isten éltesse a kisasszonyt.</p> <p>— Hát mondja csak Laci, hiszi maga, hogy vannak tündérek?</p>

* Mutatvány szerzőnek közelebb megjelenő elbeszélő kötetéből.

emberi érzelmek legszentebbje, a mindeneket együvé forrasztó szeretet nevében induljunk a munkára. Adjunk hataimas lendületet a város társadalmi és szellemi életnek.

A ki hiva az üdvös eszméknek, az velünk lesz. Támogat bennünket minden olyan ember, a ki e város érdekeit a szíven viseli.

Szemle.

— Éhező emberek!

„A Breslauer Zeitung“ a következőket jelenti Pétervárról: A birodalom belsejében több helyen véres összeütközés volt éhező emberek és a katonaság között. Saratovban sok embereket agyonlőttek.

A mint hallani méltóztatik Oroszországban megint csudálatosan pirosra füstöttek a máskülönben jámbor, fekete földet. Embervérrel . . . Mert hát ez az anyag — különösen ha egynéhány rongyos paraszttal szolgáltatta — Oroszthonban olcsó . . . nagyon olcsó . . .

Lelki szemeim előtt szinte látom a borzalmas jelenetet. Az orosz emberek rettenetesen éhesek lehettek. Szinte folyt a nyáluk — bocsánat ezért a drasztikus kifejezésért — egy falat kenyér után, a vityillón befütyölő szél meg roppant mód megvaczogtatta a fogait. Különösen az asszonyok és gyerekek sorsa lehetett végtelenül szánalmas.

A mikor ezt a nyomoruságot látja a paraszt, először a lelkével belezokog a levegőbe. Aztán csoportokba verődik, és a tömkelegből kiordít valami. Az emberi természet fölött korlátlanul az uralkodó Éhség. Tombol a tömeg és . . . kive-

zényelik a kaszárnya lakóit, a szent színódus és a csár ő felsége nevében.

Azután egynéhány pór ember a fübe harap, egy kicsit benépesül Szibéria és — a haza meg van mentve.

Az orosz irodalom két hatalmas apostola a Tolstoj Leó és a Maxim Gorkij, különböző irányban vélik elérhetőnek, az emberiség felszabadulását Tolstoj evangélium, Gorkij egy forradalom alapján. Gorkij azonban nem közönséges forradalomról álmodik. Hanem azt mondja, hogy Oroszország felszabadító forradalmát az általános éhség fogja megcsinálni.

Ugy rémlik, hogy a „Breslauer Zeitung“ világra röpitette hír a Gorkij eszmemeneték előfutára.

— b. — i.

Schladerer meg a felesége. A soproni bankbukás országszerte ösmertté tette ezt a német hangzású nevet. A viselője tönkre tett egy egész várost. Husz esztendőn keresztül folytatott bűnös manipulációkat, csalt, hamisított, sikkasztott és valami végtelen raffineriával birta leplezni a szélhámuskodásait. Végre beütött a krach és — itt megint ismétlődik a kopott, régi nóta — egy jól kiszámított lövéssel szétroncsolta Alfréd Schladerer bankdirektor ura a koponyáját.

Az újabb időkben a szédelés valóságos sporttá fejlődött ki. Kisebb kaliberű és nagyobb stílusú. A becsület ma már czaftokban lóg le a társadalom testtéről. És — ez az érdekes — kik ronggyá tépik, egy ügyes mozdulattal kisiklanak a megtorló igazság szolgáltatás kezei közül. Hja Amerika.

Alfréd Schladerer a legkörmönfontabb gonosztevő típus személyesítője. Egy emberöltőn keresztül csalt és még csak megsem kísérelt a szökést. Csudálatos. Hiszen nálánál kisebb tehetségű emberek sikerrel kockáztatták meg ezt a vállalkozást.

Hát miért nem ugrott meg Alfréd Schladerer.

A fáma azt rebesgeti, hogy a felesége adta Schladerer kezébe a revolvert. Sőt az asszony maga is megerősíti azt.

Alfréd Schladerer ügye minket roppant kevésbé érdekel. Csak a tragédiája végső fejleményei ütöttek szöveget a fejünkbe és az asszonylelkeknek az ő esete szempontjából való analízálására ösztökél.

Az asszony revolvert ad a férj kezébe. Az élet egy borzalmas drámájának végső kifejlése előtt, melyben a főszerepet ura és parancsolója viszi: hidegen filozofál és idézi Schopenhauert, Spencer, Herbertet, Kant, Emanuel-t. Ezeknek a művei alapján arra a következtetésre jut, hogy jobb meghalni, mint becstelenül élni és férjének revolvert nyom a kezébe

Nos hát a Schladerer Alfrédnek sohasem volt felesége. Talán ez is oka az ő rettenetes bukásának. Mert az asszonylelkek a férj ilyen drámájában valósággal örjítő kinokat állanak ki. A legkeservebb torturákon női szív megy keresztül. És ennek csak egy gondolata van: a férj sorsában rémes tragédiájában osztozni.

A Schladerer német illetéknép nem volt a Schladerer hitvese.

Az ősz . . .

A haldokló természet valami végtelen melancholiával árnyékolja be az értelem világomat. Komor hangulatok rezegnek végig a szívem hurjain.

Bocsánat e banálitásért. De annyira elfogott az elmúlás gondolata, hogy borzasz haju fűzfa-poéta mód gondolkodni kezdek az elmúlásról, hervadásról.

Az élet igazán nem egyéb egy ügyesen megkonstruált szinpadi cselekménynél. Jó rossz, új, édeni, gyönyör és pokoli kárhozat vállalkoznak benne. Könny, mosoly, gyötrellem, üdv, különféle variációkban. És olyan

ismeretlen gyönyörtől elkábult legényt és gyorsan visszazaladt azon az uton, a melyen jött, a kastélyba.

A meglepett bojtár csak nézett, nézett utána, míg el nem tűnt a szemei elől. Azután odaszoritotta tenyerét hangosan dobogó szívére, mintha attól akarná megkérdezni, hogy vajjon ébren van-e, vagy pedig egy szép csalóka álom üzi vele pajzán játékát. Ébren kellett lennie, mert hisz még most is ott érzi annak a szép léánynak a csókját forró homlokán.

Ettől a pillanattól kezdve mintha csak kicserélték volna azt a szomorú, halványarcú juhász-legényt. Nem kesergett többé a furulyája, hanem vígan szól, versenyezve a magasban csicsergő pacsirta dalával.

Sudár Laci most már nem félt a rossz tündérektől, hisz van neki egy jó tündére, a ki el fog jönni hozzá, hogy megoltalmazza minden veszedelemtől.

És el is jött. Annak a szép uri léánynak, a ki gyermek éveit a zárda rideg falai közt élte le, tetszett ez az idilli élet. Minden reggel kísértelt a virágos mezőre, leterítettte a bojtárral tulipános szűrét és órák hosszat

— Hiszem biz én, és az Isten őrizzen attól, hogy valaha találkozzam egygyel.

— Ugyan mért?

— Nem tudom, hogy szívesen hallgatná-e a kisasszony?

— Mondja csak bátran. Hanem előbb teritse le a szűrét. Így ni. No most üljön ide mellém.

— Megköszönöm a szíveségét, de inkább majd csak állva maradok. Nem való vagyok én ilyen finom kisasszonyhoz.

— Ha nem ül le, mindjárt megharagszom.

— Akkor inkább megteszem a kívánságát.

— Most tehát mondja el, miért fél maga a tündérektől?!

— Még kis gyerek voltam, mikor egyszer öregapám, a ki nagy tudós ember hírében állott, elővette a planétás könyvét, hogy megnézzem, mi sors vár reám az életben. Az volt ott megírva, hogy ha felnövök, megjelenik előttem egy tündérleány, a ki addig-addig csalogat, míg nem a romlásbavisz.

— Sohase higgye maga azt Laci. Ilyesmi csak a mesékben szokott megtörténni.

— De el kell hinnem, mert a tündér leány már jelentkezett is.

— Láttá?

— Nem láttam, csak a hangját hallottam. Körülbelül egy hét óta minden este ott dalol a kastély kertjében, búbjós hangon.

— Hátha más énekel ott és nem a tündérleány?

— Nem lehet az, kérem kisasszony. Hallottam én már lányokat dalolni, de úgy még soha. És valahányszor felhangzik az a csábító dal, mindig úgy húz valami a hang után, hogy csak nagy küzködéssel bírom magam visszatartóztatni, hogy a vesztembe ne szaladjak. Pedig úgy is tudom, hogy kárba vész minden erőlködésem. Ha én nem megyek, majd eljön ő, hogy megrontson, elpusztítson.

Az utolsó szavakat oly szomorúan mondta a szép, halvány juhászbojtár, hogy a leány szíve megesett rajta és kicsibe mult, hogy sirva nem fakadt.

— Ne féljen Laci, majd megvédelmezem én magát attól a rossz tündértől. Én leszek a maga jó tündére és ha jön az a másik, átölelem magát mint most. Ugy-e, hogy nem tudna mellőlem elszaladni, akár milyen szép tündér csalogatná is.

Ezzel hirtelen homlokán csókolt az

mulatós kedve van a benne szereplőknek. A míg egyszer így ősz táján valami susogni kezd:

„Finita la komoedia.“

Beköszöntő.

A mai nappal beléptem a „Dél-somogy“ szerkesztőségének kötelékébe. Becsülettel akarom szolgálni azt a lapot, a mely Szigetvár kulturális fejlesztését, e város társadalmi életének fellendítését tűzte ki célul maga elé.

Azzal, e lépés megtétele előtt, tisztában voltam, hogy ennek a törekvésemnek nagyon sok lesz az ellensége. Jó előre elkészültem malitiára, gunyos hahotára, sőt az esetleges megtámadtatásokra is. Mert — és ezt a tapasztalatot, hivatásom közepett szűrtem le — az üdvös akarataknak mindig akadnak szándékos félreértői.

Nos hát én lelkileg nagyon edzett vagyok. Engem megkezdett munkámtól emberi hatalom nem fog eltéríthetni soha. Vigyorgó ábrázattal szembe állhat velem minden pharizeus; áskölődhatik ellenem az intrikusok egész legiója: én nem fogok visszarettenni soha. Kíséröm a tollam becsülete.

Köszöntéssel jövök. Majd meghallom a „fogadj Istent.“ Mert ha velem szemben is felhasználják azt a bizonyos förtelmes fegyvert, a melylyel itt már egynéhány agilis embert akartak lehetetlené tenni azok a bizo-

nyelgett vele a nagy, szomorú nyírfa árnyékában.

Hanem egyszer aztán hiába várta Laci az ő tündérét. Elmult a dél, leszállt az est, de még sem jött. Hazaterelte nyáját, azután elment a kastély udvarára, hogy talán megláthatja őt, ha csak egy pillanatra is.

Odabent a kastélyban nagyon vigan voltak. A nyitott ablakon át tisztán hallotta Laci, a mint egy erős hang tulharsongva a cigányzenét, azt kiállította:

— Éljen a mátkapár!

Lacival fordult egyet a világ. Most már tudta, hogy miért nem jött el hozzá az ő jó tündére. Ma tartják az eljegyzését.

Az a délceg, erős legény összeesett, mint a villámütött és sirva, nyögve fetrengett a porban. Fent a kivilágított termekben pedig vig kacagás között csengtek össze a poharak.

Végre erőt vett magán és felkelt a földről, végig simította magas homlokát, s az arca nyugodt volt. Elővette szüre újából a furulyáját és elkezdett rajta szívet tépő, bánatos hangon játszani, mire a teremben mintegy varázsszóra elnémult a gondtalan kacagás és visszafojtott lélekzettel hallgatta mindenki azt a bűvös dalt, a minőt nem

nyos körök: akkor én is kérlelhetetlen leszek.

Egyebekben béke velünk!

Hazafias üdvözzettel

Békefi Sándor.

*

A mint e sorokból is látható, lapunk főmunkatársa ma kezdte meg munkálkodását. Fialat és izmos tehetséggel gyarapodott a lap szellemi tőkéje. Kérjük a közönséget, fogadja Békefi Sándort szíves jóindulatába.

Szerk.

Hírek.

Megnyitási ünnepély. A szigetvári állami polgári fiúiskola november hó 9-én nagyobb szabású ünnepség keretében adatik át rendeltetésének. — A felvonulási ünnepséget rendező bizottság erre az alkalomra a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívó. Szigetvár város közönsége az általa létesített Állami Polgári Fiu Iskola ünnepélyes megnyitását és felavatását 1901. év november hó 9-én tartja, melyre t. czímet és családját tisztelettel meghívja a rendezőbizottság. Az ünnepély sorrendje: 1.) Délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet a róm. kath. templomban. 2.) Ezután a vendégek és az egész közönség a polgári iskola torna-termébe vonul, a hol a többi felekezetek lelkészei felavatóimákat mondanak, — ezt megelőzőleg a tanuló ifjuság a Hymnust énekli. 3.) Ünnepi beszéd: Dr. Szabó István városi képviselőtől. 4.) A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur képviselője átveszi az intézetet. 5.) Az intézet

hallani a városban hangversenyző fuvolyaművészekről, mert ilyen hangokat csak a puszták fia tud kicsalni egyszerű hangszeréből, belelehelve vergődő lelkének minden bűját keservét.

— Ez Laci, a juhász bojtár — szólalt meg a házi gazda. — Lám nem is hinné az ember, hogy milyen figyelmes ez a paraszt nép. Ő is megemlékezett a leányom eljegyzéséről és szerenáddal kedveskedik neki. Büszke lehetsz rá leányom.

A szép menyasszony nem szólt semmit, csak két nehéz könnyecsepp gördült végig halavány arcán. Ő megértette, hogy mit beszél a furulya szomorú hangja.

Másnap reggel nem jött a Laci bojtár, hogy kihajtsa a nyáját. Keresték mindenfelé, végre rátaláltak a nagy szomorú nyírfa tövében — átlótt mellel.

Ott is temették el, hisz az volt legkedvesebb pihenő helye, hadd nyugodjék ott holta után is. A földesur szép nagy diófa keresztet csináltatott neki, a sirdombját pedig bekerített zöldre festett léckerítéssel.

Hű szolgálta volt, megérdemelte.

Szegény Sudár Laci! Mégis csak beteljesült rajta a végzet, úgy mint ahogy a plánetás-könyvben meg volt írva.

hivatásáról, — Valentényi Gy. igazgatótól. 6.) Az iskola keletkezésének és létrejöttelének története, — előadja Vargha Sándor jegyző. 7.) Alkalmi beszéd, — tartja egy polg. iskolai tanuló. 8.) Szózat énekli a tanuló ifjuság. Délben társas ebéd az intézet helyiségeiben, egy teríték ára 6 korona. Kéretnek azon urak, kik az ebéden részt venni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat f. évi november 3-ig Vargha Sándor városi jegyzővel közölni sziveskedjenek. Ebéd után a város megtekintése. Este fél 9 órakor hangverseny a torna-teremben a cs. és kir. 52. gyalogezred zenekarától. Hangverseny után táncz. Belépti díj a hangverseny és táncmulatságra személyenként két korona. A tiszta jövedelem a polg. iskolai szegény tanulók segély alapjára fordítatik. Felül-fizetések e célra köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Az ünnepség impozáns lefolyásának ígérkezik. Előreláthatólag képviselve lesz az egész megyei intelligencia. Somogy vármegye notabilitásai megígérték részvételüket. — Olay Lajos Szigetvár országgyűlési képviselője szintén leutazik, hogy személyes jelenlétével a felavató ünnepség sikerét biztosítsa

Városi közgyűlés. Szigetvár képviselőtestülete f. hó 24-én közgyűlést tartott. — Ezen a közgyűlésen a polgári fiú iskola felavató ünnepségének programját állították össze. Ezzel kapcsolatosan elhatározta a képviselőtestület azt, hogy a sajtót, az ünnepségre leérkező közigazgatási tisztviselőket a maga vendégeül tekinti. Ezekon kívül a képviselőtestület a hitoktató fizetésének évi 40 (mond negyven) koronával való felemelését és az aszfalt burkolás körül fölmerült differentiak kiegyenlítését határozta el.

Névmagyarosítás. Friedmann Dávid tanító, szigetvári lakos valamint kiskoru gyermekei Bóris és Dorottya, vezetéknevének „Kászló“-ra kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

Lopás. A viszlói és szulemáni hegyek pinczéibe ismeretlen tettesek hatoltak be és onnan nagy mennyiségű bor készleteket tulajdonítottak el. A szigetvári és harságyi csendőrség nyomozása arra enged következtetni, hogy a betöréses lopásokat Pandur István viszlói lakos követte el. A vizsgálat folyik.

Gyujtogatás. Vörös István poklói tulajdonát képező kazalt f. hó 20-án este felgyujtották. A tettes kinyomozása iránt a szigetvári csendőrség széleskörű nyomozást folytat.

Betörők garázdálkodásai. Gyön-gyös-Mellék községben 15-én virradóra két helyen törtek be. — Először Arvay Vendel hentes boltjának ajtaját feszítették fel. Itt azonban a betörők terve nem sikerült, mert Arvay a zajra felébredt és lármát csapott. — Az elmenekült betörők azután Lichschig E. és tsa kereskedését szerencsétlenné meg-jelenésükkel. Az udvar felőli ajtót felfeszítve, több értékes tárgyat emeltek el. A gyanu a vidéken kóborló cigánycsapat felé irányul.

Művészet, irodalom.

Brettli-kérdés.

Ezt a fogalmat a színész-egyesület teremtette meg azzal a határozatával, a melylyel az ország akármelyik „zengerájának“ poelumát a sziművészet oltáraival helyezte egy sorba.

Nem kell kommentárt fűzni ehhez az eljárásához. Hisz ez a színművészet ellen intézett vakmerő merényletnél nem egyéb. Az üzérkedő gseft szellemét be akarják csempészni a kulturába is.

A szatócslelkek ilyenfajta Kalmár-sitklje ellen tiltakozni készülnek Thalia papjai. Egy hozzánk beküldött jelentés azt mondja, hogy minden áron megakadályozni készülnek az ő művészetük ellen tervezett piszkos manővert.

Helyes! . . . A magyar Muzsa nem hasonlítható a brettli kifőstött arcú czondrájához. Ha egy néhány ripacs tótágast akar állani az orpheumok röhögő közönsége előtt: tessék. De a hivatás becsületét magával ne vigye.

„Életképek“ czimen Lantos (Leitermann) József, közelebb egy kötet elbeszéléssel lép a nyilvánosság elé, mely alkalomból a következő előfizetési felhívást bocsájtotta ki:

Midőn elhatároztam, hogy eddigi irodalmi munkásságom zsenge hajtásának legelső termékeit kötetbe gyűjtve az olvasó közönség kezébe adom, nem az egyéni hiúság sarkalt, hanem az a remény, hogy szerény munkámmal én is hozzá járulok némileg ahhoz a magasztos törekvéshez, melynek célja, hogy zengzetes, szép nyelvünket minél szélesebb körben terjessze, azt ápolja és fenntartsa.

Bár csak egy szemernyi szikra ez ahhoz a fennen lobogó tiszta lánghoz, melyet nemzeti irodalmunk dicső emlékü költői gyűjtöttek fel, mégis boldogsággal tölti el keblemet a tudat, hogy ezt a szikrát honfiai áldozatként tehetem le erőteljes magyar nyelvünk oltárára. „Életképek“ lesz a czime szerény könyvecskémnek, melyhez — mint már a cím is mutatja tisztán az életből meríttem elbeszéléseim tárgyát. Egyik komoly, a másik vig, úgy mint az érzelmek váltakoznak az emberi szív mélyén a gyakorlati életben.

Nem szándékom bő ajánlgatáshoz folyamodni könyvem pártolása érdekében, mert hisz a kik a helyi lapok tárczarovatában olvasták dolgozataimat, úgy is tudják, hogy mit nyujtok az olvasó közönségnek. Csak annyit akarok felemlíteni hogy könyvem 7—8 ivre fog terjedni a következő tartalommal:

Előszó (sárosi Várady Ferencz urtól); Zengővár; Az eltévedt szerelmes levél; A fehér asszony; Lélek vándorlás; A bojtár tündére; Parasztbecsület; A nyugalomba vonult; Bató Pista; Az apa büne; Kató István kalandja.

Azzal a reménnyel adom sajtó alá kiadandó könyvem, hogy a t. olvasó közönség oly szívesen veszi azt, mint a minő rokon-

szévvvel fogadta a lapokban eddig megjelent elbeszéléseimet.

Lantos (Leitermann) József,
Pécs, Tettye-utca 44.

Közgazdaság.

Közgazdasági fejlődésünk.

Ha figyelemmel kísérjük az utolsó ötven évi mezőgazdasági fejlődésünket, úgy arra a tapasztalatra jutunk, hogy ez idő alatt óriási fejlődésen, gyarapodáson mentünk keresztül, s hogy a folyamszabályozások és talajjavítások következtében a termelésre alkalmas terület 23 millióról, 26.7 millió hektárra, vagyis 94.5%-ra emelkedett.

A termőterület nagyobbodásával karöltve járó egyes művelési ágak átalakulásának köszönhető, hogy tisztán szántóföldünk 1895-ig 8.2 millió hektárról 12.2 millió hektárra emelkedett, vagyis a tisztán termést szolgáltató, s tényleg learatott terület kerek 4 millió hektárral nagyobbodott.

Ez óriási fejlődés mellett is érthetetlen dolog, hogy mezőgazdáink mily nagy válsággal küzdenek és hogy alig képesek magával az állammal szemben a polgári kötelességeiknek eleget tenni, s megélhetési viszonyaik valósággal kétségbeesztők.

A 70-es években alig 500 millió értéket képviselt a szántóföld évi termése, s 1895-ben 800 millióra emelkedett annak értéke, s ez nem annyira a termő terület fejlődésének, mint inkább a viszonylatos termések fokozatos emelkedésének köszönhető.

És éppen ez az, a mi gondolkozóba ejti az embert, hogy a míg a hetvenes években alig félannyi értéket tett ki mezőgazdasági termelésünk, a polgárság sokkal jobb vagyoni viszonyok között élt, mint most.

Ausztriával való közös háztartásunk, nemcsak államadóságot gyümölcsözött, hanem elnyelte a polgárság szaporodott évi jövedelmét teljes mértékben, ugyannyira, hogy nem maradt nekik más, mint — adósság.

Más államokban is emelkedett úgy a termelési bevétel, mint a kiadások tömkelege, és mégis egészen más anyagi viszonyok között vannak más országok mezőgazdái, mint a miénk.

Pedig a mi gazdáink is értenek úgy a földműveléshez, mint például a németek. Csakhogy, míg más országokban a mezőgazdák érdekében minden lehető eszközt kigondoltak, hogy földjeik termőképességét fokozzák, más jövedelmi forrásokhoz is jussanak, addig nálunk csak arra értek rá gondolkodni, hogy miképpen lehetne újabb és újabb kiadásokat szerezni a polgárságnak, a mely sulya alatt eddig is már összegörnyedtek.

Közös háztartásuk minden évben többbe kerül, s a polgárság képtelen lévén már a nagyobb áldozatra, a nagyobb teherviselésre, a magas kormány végre valahára belátta ezt, s sajnos csak most jutott neki az a gondolata, hogy mesterséges uton kellene

a jövedelmek szaporítását előmozdítani. Így a gazdák a mostaninál nagyobb jövedelemhez jutnak és a telkekkel, földdel nem bíró (zsellér) napszámos emberek is kereshetnek valamit, s ezáltal fizetéseiket az állammal szemben könnyebben teljesíthetik. Megint telik új ágyukra, fegyverekre és a tiszték fizetés emelésének fedezésére. Talán a magyar államhivatalnokokéra is?!

Darányi miniszter urnak jutott eszébe az a szép és megvalósításra érdemes eszme, hogy a csatorna-rendszer fejlesztése által a mezőgazdákon segítsen, földjeiknek termőképességét növelje és esetleg új területeket művelésképpé tenni.

A beruházásra, a csatorna rendszernek szélesebb mederbe, nagyobb alapra fektetésére, 31 millió forint lett előirányozva, elég nagy áldozat az országra, de szívesen örömmel adták meg ezt a kormányznak, mert ezzel egy szent ügyön vél segíteni: a mezőgazdákon és földmunkásokon. A 31 millió forintnyi előirányzatból egy igen tetemes összeg az adófizető polgárság zsebébe fog visszavándorolni, földmegváltás, fuvarozás és napszám fejében, de minden esetre a legnagyobb jövedelem a földnek termelési fokozása által — csak évek múlva bár — fogja a polgárságnak a várt jövedelem szaporítást meghozni.

Ehhez járul más oldalról még az is, hogy a kormány más téren is kezd érdeklődni a gazdaközönség és a kereskedelmi osztály jólétének, megélhetésének előmozdításán, a mennyiben újabb és újabb piacok létesítésén, felkutatásán dolgozik, a hol mezőgazdasági és kereskedelmi cikkeinket nagyobb mennyiségben és minél gyorsabban értékesíteni lehessen. Mert a csatorna-hálózat létesítése által nem csak gabonatermésünk emelkedése fog elérni, hanem más gazdasági termelésünk is fejlesztetni fog és azonfelül az az előnye is lesz a gazdaközönségre, hogy könnyebben és olcsóbban tudja piacra vinni az áruját, és hogy a sok költség a mibe ennek szállítása kocsin, vagy vasuton lesz, tetemesen csökkeni fog. A milyen örömmel fogadtuk a miniszter ur tervét, s a milyen örömmel szavazták meg azt az óriási összeget, a mibe ez kerülni fog, a miniszter ur nagyobb erőtmet viszonzásul nem szerezhet az ország gazda és munkás közönségének, mintha gyorsan és minél előbb keresztül vinné, befejezésre juttatná azt a szép, nemes és mindennek előtt fontos közgazdasági kérdést.

A gyümölcsfák tisztogatása.

A gazdának a gyümölcsfa valóságos mostoha gyermeke, csak akkor törődik vele valamit, ha már a szó teljes értelmében törődnie kell vele. Pedig ez elég hiba, mert pl. egy oly fa, a melyet évente vagy soha, vagy rosszul nyesnek, csak alapos tisztogatás után hozható ismét termőképes állapotba. De többet mondunk, nemcsak a rosszul nyesett fáknál szükséges a tisztogatás, hanem mindegyiknél. Ez a tisztogatás abban áll, hogy a fa egy évnél idősebb ágainál a koronát ritkítják, mi által a levegő, világosság, hő és nedvesség befolyása sokkal

jobban érvényesülhet, mert a levelek az általuk bezárt rügyek kiképződését elősegítik.

A tisztogatást legalább minden második-harmadik évben kell végrehajtani és pedig november elejétől februárig. Oly ágat, mely száraz vagy törött, továbbá a mely egészségtelen vézna hajtást mutat, okvetlenül le kell fűrészelni, ugyszintén el kell távolítani minden sűrűn álló vagy tulságosan elágazó hajtást, továbbá a kisebb ágakat, míg a korona elegendő világosságot nem nyert.

Az eltávolítandó ágakat szorosan képződésük helyén kell levágni és a sebhelyeket tisztán lehomlitani. Az ily helyet legjobban azután faviaszszal vagy kátránynyai bekenni, hogy a sebhelybe a hólé vagy esőbe ne hatolhasson, mert a fás rész különben könnyen rothadna.

A tisztogatás azonban nem az egyedüli munka, a melylyel gyümölcsfáink termőképességét fentarthatjuk, hanem szükséges ezenkívül arról is gondoskodni, hogy az évi termés által elvont tápanyagok megfelelően pótoltsanak. — Az ugynevezett keverék trágya, továbbá a vízzel hígított trágyalé vagy még inkább a műtrágya, mindig oly anyagok, melyek e tekintetben sikerrel használhatók. De a ki használja, az nem is fog arról panaszkodni, hogy kár a mezőgazdának a gyümölcsfákkal is bibelődni. — Külföldön csaknem minden gazdaságban gyümölcsfákkal vannak szegélyezve a szán-

tófüld táblái. — Miért ne tehetnék meg mi is ugyanazt?

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Kaposvár. Ön a következő vers közlésére kér föl bennünket:

„Őt szeretem igen nagyon
De nem szeret az a bajom.
Ha meghallaná sóhajtásom
Nem von' nekem semmi bajom.“

A legnagyobb sajnálattal kell konstatálnunk, hogy önnek más, sokkal fontosabb baja van. Forduljon valamelyik nevesebb elmeorvoshoz minél hamarabb.

D. Irén. Kegyed végtelenül boldogtalanul érzi magát. Azt mondja, hogy szeret és szeretnie tulajdonkép — a viszonyok helyes mérlegelése után — még nem is volna szabad.

Nohát, mi egész bizalmasan megmondhatjuk kegyednek azt, hogy egy csipetnyit se veszélyes ez a kegyed lelki állapota. A ki filozofál és latolgat: az még nem igazán szerelmes. Mert ez a szenvedély — természetesen a maga valódi értelmében — nem számít és az általa elfoglalt szív nem a redaktiótól, de a mamától kér tanácsot.

G. B. Beküldött cikke nem közölhető.

Kiadja: a Szerkesztőség.

Ügyvédi,
kereskedelmi, ipari
és egyéb

nyomtatványokat

készít kifogástalan kivitelben
a legjutányosabb árak mellett

Wessely és Horváth
könyvnyomdai műintézete
Pécsett.

Saját kiadásu

Nagy előjegyzési heti naptár
Irodai fali naptár

a legolcsóbb és legjobb.

SZŐLŐTRÁGYÁZÁSRA feltűnő gyors és biztos hatásnak bizonyult, főleg homoki szőlőkben hámulates fejlődést idéző elő, gyenge és elmaradt szőlők felsegítésére legalkalmasabb

a szárított kőbányai sertésbért, teljesen légszáraz, bűzmentes, kézzel szórható, 50 kgros zsákokban szállítatik. Az állami szőlészeti telepeken tett összehasonlító trágyázási kísérletek alapján, előnyösnek bizonyult, a cs. és kir. udvari szőlőgazdaságokban és a legkiválóbb szőlőbirtokokon általánosan bevezettetett.

Megrendelések intézendők

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa
BUDAPEST, V., Gálvány-utca 2.

Kimerítő prospectus ingyen és bérmentve

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Bárvást Károly

óras

Szigetvározt.

Mindennemű órák olesón eladtnak és javittatnak egy évi jótállás mellett.

Káldor E.

fűzőgyáros

Pécs, Király-utca 19. szám
(Vasváry-féle ház)

A nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmébe ajánlja kizárólag saját készítésű nagy fűzőraktárát, hol kész fűzők 2 k.-tól kezdve kaphatók.

Mérték utáni megrendeléseket, kizárólag finom francia anyagból és valódi halcsonttal 16 k.-tól kezdve a világ összes létező legújabb szabásai szerint, gyorsan és pontosan eszközölk.

■ Tisztítások és javítások elfogadtnak. ■

■ Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek és kívánatra próbálás végett több fűző azonnal küldetnek.

Mérték vételnél elég a derék-, mell- és csípő-bőség, minden leszámítás nélkül, jól álló ruhaderék felett véve.

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb

árért vesz fel

a

kiadóhivatal.

